

Beste lezers en lezeressen,

Nummer acht in de verslaglegging van mijn verblijf in China ligt voor jullie. De studieperiode is voorbij, donderdagochtend nog een soort examen gedaan. Daarna voor de laatste keer de vele trappen afgegaan in de flat bij mijn lerares, met eerlijk gezegd toch wel een brok in mijn keel. Het is hier zo lang een deel van mijn leven geweest, ik voelde het alsof ik nooit anders had gedaan.

Ook met enige weemoed ga ik afscheid nemen van deze stad Nanjing. Ik heb me hier zeer op mijn gemak gevoeld en op zich zou ik het geen straf vinden om hier te wonen. Het is een moderne stad aan het worden, het wemelt overal van de bouwkranen voor de stadsvernieuwing. Alle huizen gebouwd na de oorlog worden gesloopt en vervangen door nieuwbouw. De indeling van die oude huizen voldoet totaal niet meer aan de wensen van de hedendaagse bevolking. Het zijn huizen zonder woonkamer, de slaapkamer van de ouders diende als woonkamer, een keuken, geen douche en geen WC. Die zijn er later soms ingebouwd. Om te wassen ging men naar een badhuis en om te p..... had men in een afgeschoten hoekje van het huis een houten ton met deksel staan. Die moest iedere dag aan de rand van de stoep gezet worden om geleeqd te worden.

Toen ik in 1987 in China was, hadden nog veel meer huizen een dergelijke ton. Zo'n handkar waar ze in geleeqd werden stonk dan ook een uur in de wind. Tijdens fietstochten toen, door de stad Hangzhou, heb ik ze veel gezien en geroken.

De flat van mijn lerares stamt uit 1989, toen dus nog tien hoog zonder lift. De douche, met wc en een wastafel, is zo klein, dat om te douchen je naast de wc pot moet gaan staan om een beetje onder de straal te kunnen komen. Na het douchen is de hele wc pot dus ook nat. Verder bestaat haar flat uit twee kamers en een beetje ruime hal, die bij haar en de meeste bewoners van deze flat als huiskamer dient.

Jullie zullen je afvragen, hoe weet hij dat nou? Als ik de trap afliep kon ik bij veel bewoners zo naar binnen kijken, ze hebben of hun deur openstaan, of alleen een hordeur ervoor. En het is in al die huizen een enorme puinhoop,

overal ligt rotzooi en niemand neemt de moeite om het op te rapen, dat zie ik, omdat ik er iedere langs komt en het er nog steeds ligt.

Als ik bij mijn lerares binnenkom, staan er op en naast de deurmat een tiental schoenen van haar en haar vriend. Soms zijn ze van plaats veranderd, maar ze staan er al zolang als ik bij haar les heb. Ook op haar aanrecht is het altijd een rommeltje, ik geloof dat dat een Chinese gewoonte is.

Als ik naar het flatgebouw kijk waar mijn lerares in woont dan is in het trappenhuis alles stijf verroest, verveloos en vuil. De muren zijn bezaaid met telefoonnummers van mensen die zich aanbieden voor allerlei klusjes of reparaties. Kastjes van de telefoonaansluitingen hangen open, je kunt zo bij de bedrading. Aan de buitenkant zijn op veel plaatsen stukken beton los, regenpijpen, zo ze er nog zijn, hebben een bruine kleur van de roest. Per trappenhuis zijn er dertig woningen, met naar mijn schatting totaal zestig tot tachtig mensen. Er zijn geen noodtrappen of iets

dergelijks, alles moet via die ene smalle trap. En dit is dus nog maar zeventien jaar oud!

Voor het huisvuil geldt ook een soortgelijk verhaal. Op iedere verdieping van het trappenhuis heb je een hoek en daar gooit men iedere dag de rotzooi neer. Soms netjes in een plastic zak, maar ook wel gewoon los. En iedere dag is er iemand die met een mand op zijn rug, alle verdieping omhoog gaat om al die rotzooi weg te halen.

Winkeliers gooien hun materiaal in een plastic zak gewoon vanuit de winkel deur opening op de stoep. Het is dus heel gewoon als je op de stoep loopt, tegen sluitingstijd van de winkels om negen á tien uur 's avonds, dat er dan een plastic zak voor je neus langs vliegt naar de stoep rand. Maar op de stoep lopen dat doet alleen die grijze LaoWai en geen chinezen.

En iedere dag komt er een handkar of driewieler die het meeneemt. Zo hou je inderdaad een heleboel mensen aan het werk. Als ik 's avonds een

avondwandelingetje maak dan is het een enorme rotzooi langs de stoep, maar de volgende ochtend is alles weg..

Het rare is dat ze bezeten zijn van schoonvegen. Overdag wordt overal op straat, op de stoep, geveegd om het weggeworpen vuil van anderen weer op te ruimen. In de winkels loopt er de hele dag iemand om de vuile voetstappen weg te vegen. De vegers buiten lopen zonder op of om te kijken de drukke straat op, om een vuiltje midden op de weg weg te halen. En het verkeer maar toeteren en er omheen rijden op de andere weghelft, nooit stoppen of afremmen.

In de maanden dat ik hier gewoond heb, merk je de enorme gemakzucht van de chinezen. Je ziet het aan de huizen, aan de fietsen, aan de auto's, aan de stadsbussen, overal. Als iets kapot is, nou ja jammer dan, het hangt dan te bengelen tot het eraf valt, hier een voorbeeld van de bak van een

driewieler, de klep hangt er half los bij.

Ik zet mijn fiets 's nachts altijd in de fietsenkelder van het gebouw, gedurende de tijd dat ik de stalling heb gebruikt, zijn er al een aantal TL buizen kapot gegaan. Maar niemand vervangt ze en het wordt er daar wel flink donker door. Ook op straat zie je veel kapotte verlichting, het interesseert hen

gewoon niet.

Men bemoeit zich alleen met eigen zaken en die van de familie.

Wat ik in deze afgelopen weken ook gemerkt heb is dat niemand goedemorgen of zo zegt. Men stapt de lift in en zegt geen boe of ba, meestal hangen ze met hun oor aan zo'n kletsijzer.

Vanaf het begin zei ik iedere dag tegen de huismeesters in de hal van het gebouw, goede morgen. Na enige weken zeiden ze dat uit zichzelf al tegen me, goed getraind hé! Ook de fietsenstallingbewaarster voor het gebouw zegt het.

Iets wat ook verschilt met Nederland is het feit dat het 's avonds steeds om dezelfde tijd donker is. Het is nu toch al eind mei, begin juni, maar het is nog steeds om dezelfde tijd donker, zo rond half acht, ik heb niet veel verschil gemerkt.

Als ik verder de Chinese leefgewoontes bekijk dan vraag je je af waarom er regels zijn gemaakt. Waarom er doorgetrokken strepen op de weg zijn

aangebracht. Waarom zijn er zebrapaden geschilderd en wat is het nut van verkeersborden? Niemand houdt zich er aan. Parkeren doe je gewoon op een zebrapad of op straat een meter van de stoep af, of nog erger gewoon op de stoep. Voetgangers lopen toch al altijd op straat. Taxichauffeurs zijn eigenlijk de verschrikkelijkste verkeersdeelnemers die er bestaan, hier tenminste. Men stopt overal waar hen dat uitkomt, midden op straat, op een zebrapad, voor een stoplicht dat op groen staat en zo kun je veel voorbeelden opnoemen.

Een gewoonte van die chauffeurs veroorzaakt heel vaak opstoppen. Als een klant instapt die een andere richting uit moet dan de neus van de auto aangeeft, dan maakt men gewoon midden in het drukke verkeer ongeacht waar men staat, een u-bocht naar de andere kant en veroorzaakt dus een enorm toeterconcert en een opstopping. Daar hebben ze helemaal geen moeite mee, ook niet als er een dubbele doorgetrokken streep is. En de politie kijkt er naar en doet niets.

Als je de lift uit wilt stappen, moet je je tussen de reeds binnenkomende mensen naar buiten wringen en dat is ook zo bij de metro en de bussen. Ik denk dat dat komt omdat er zoveel chinezen zijn, dat je echt voor je zelf op moet komen anders heb je geen plek om te zitten, te staan of te leven.

Eigenlijk ben ik nu bezig om alle slechte gewoontes die mij in de afgelopen tijd van de chinezen zijn opgevallen, op een rijtje te zetten.

Een goede gewoonte die mij is opgevallen, en daar kunnen jongeren in Nederland een voorbeeld aannemen, is het opstaan voor ouderen in de bus of metro. Zonder aarzelen staat men op om de plaats af te staan. En ze zijn toch ook best hulpvaardig voor buitenlanders.

Vergeleken met negentien jaar geleden is China voor mij enorm veranderd. Toen alleen grijs, blauw en groene Mao pakken en nu de modernste kleding die je kunt bedenken, die in geen enkele westerse stad zou misstaan, hoewel de snit en stof keuze heel anders is. Haar kleuren die niet onderdoen voor westerse, hoewel ik een chinees met zwart of donker haar nog het meest "echt" vind.

Ho, wacht even, er gebeurt iets voor mijn raam, er verschijnt een man aan een touw. Niet te geloven op deze laatste dag komt er een glazenwasser buiten langs. Dat gaat niet zoals bij ons in een mandje of iets dergelijks, nee, deze man heeft een soort gordel om die men ook bij abseilen in de bergen gebruikt en hangt daarmee aan het touw. Zijn voeten houdt hij tegen de muur en daarmee duwt hij steeds af. Hij hangt nu te kijken wat ik aan het doen ben en ik kijk naar hem hoe hij de ramen schoonmaakt. Hij heeft een waterslang aan zijn riem hangen waarmee hij de ramen nat

maakt, dan gebruikt hij een soort borstel waarmee hij even over de ruiten veegt. En dan met een paar sprongen laat hij zich aan het touw naar de ramen onder mij zakken. Maar nu na twee maanden kan ik echt goed door de ramen kijken. Aan het touw dat nu voor mijn raam heen en weer gaat, zie ik dat het echt geen nieuw touw is, maar al enige tijd in gebruik is. Ik heb net even via het raam naar buiten gekeken, zijn maat is aan het raam naast mij bezig. Later zag ik dat, toen ze helemaal beneden waren, ze zich loskoppelden en dan de lift weer naar boven namen. Daarna zag ik het touw voor mijn raam naar boven verdwijnen en begonnen ze aan de volgende serie ramen van boven naar beneden.

Deze week heb ik nog wat rond gefietst in de stad, ik ben nu eens wat straten in gefietst waar ik nog niet eerder was geweest. In een van die wijken was een soort straatmarkt van groente, fruit, vlees en vis. Bij een van de visverkopers zag ik toch hoe op een barbaarse manier de schubben van de vis werden geschraapt. De aangewezen vis in het teiltje met water werd eruit gehaald en daarna werd met een groot mes de schubben van zijn huid geschraapt, zonder de vis eerst te doden. Hij spartelde onder de handen van de visverkoper, vervolgens sneed hij de buik open en haalde de ingewanden eruit en sloeg toen pas in één klap de kop eraf.

Dierenbescherming, hoe bedoelt u!

Aan het eind van de markt stond de fiets van een man, die ik al eens eerder met die twee grote vaten had zien fietsen, maar nooit de gelegenheid had gekregen om hem te fotograferen. Nu dus wel en gelijk in de vaten gekeken wat daar nou in zat, allebei halfvol met etensafval van de restaurants en ik denk ook van deze markt. Het stonk verschrikkelijk, als die vaten vol zouden zijn, zou dat tegen de drie, vierhonderd kilo wegen.

In een van die straatjes zag ik een warboel van elektrische leidingen die hier in China overal boven de grond lopen, hoe kan een monteur bij een storing hier nog wijs uit.

Naast de ingang van een soort klein warenhuis zat een vrouw op een stoel sokken te stoppen en andere verstel werkzaamheden te doen. Op een afstandje heb ik even staan kijken en gefotografeerd, af en toe stopten er mensen, gaven haar geld en kregen dan wat kledingstukken in de handen gestopt.

Vanmiddag ben ik mijn fiets gaan verkopen op de markt waar ik hem ook had gekocht. Ik vond hetzelfde echtpaar dat mij toen de fiets had verkocht, misschien een voordeel dacht ik. Toen betaalde ik twee honderd en veertig yuan, ik dacht er misschien nog honderd en vijftig yuan voor terug te krijgen. Nou dat was moeilijker dan ik dacht. Alle mankementen die er al op zaten toen ik de fiets kocht, werden nu gebruikt om de prijs te drukken. Ik vroeg twee honderd yuan, nou dat veroorzaakte een enorme woorden vloed en hoongelach van beide, vervolgens werden diverse mankementen aangegeven. Het antwoord van de vrouw was vijftig yuan, nou daar ging ik niet op in. Mijn tegenbod werd eerst honderd en vijftig, toen honderd en twintig yuan. En na ieder bod vond zij weer andere mankementen.

Uiteindelijk toen ze zeventig yuan bood zei ik nee en wilde ik mijn fiets weer pakken. Toen ging het bod ineens, door de man, naar negentig yuan en dat heb ik maar aangenomen. Twee maanden fietsen voor uiteindelijk vijftien euro is niet te veel.

Vrijdagochtend ben ik naar het postkantoor gegaan om een doos met studieboeken, woordenboeken, alle Cd's, kaarten, folders en meer van dat soort spullen alvast naar huis te sturen. Ik ben bang dat het gewicht te veel is voor mijn koffer. Nou dat was het zeker, de doos woog ruim dertien kg! Ik kon kiezen uit drie verzendmogelijkheden, binnen tien dagen per luchtpost, in een á twee maanden afleveren of per zeepost, aflevertijd twee tot vier maanden. Ik koos voor aflevering in een á twee maanden, want luchtpost was ontzettend duur, nu betaalde ik toch nog 680 Yuan(= 68 euro). De service aan de balie voor pakketpost was echt super. Ik had alles in een doos gedaan die ik wel moest betalen, die doos werd eerst op alle randen

dichtgeplakt. Vervolgens werd er over alle zijden van de doos een omsnoeringsband strak aangebracht. En voor die service betaal je tachtig cent.

Diezelfde ochtend heb ik alvast de elektra- en watermeter laten opnemen door het verhuurkantoor, voor de laatste twee dagen rekenden zij twee euro extra. Ik hoef dan 's morgen vroeg alleen maar de sleutel af te geven en kan dan zo vertrekken.

Vrijdagmiddag ben ik ook alvast een kaartje gaan kopen voor de trein naar Shanghai, je moet dat altijd tijdig doen anders is er geen plaats. In China kun je geen kaartje kopen en dan naar het perron lopen en gelijk in de trein stappen. Alle plaatsen moeten gereserveerd worden, je hebt dus altijd een zitplaats. Als alle zitplaatsen zijn verkocht kunnen er nog een beperkt aantal staanplaatsen gekocht worden.

Zonder naar de tijd en de dag te kijken was ik naar het station gegaan, toen ik binnenkwam in de hal voor de kaartverkoop realiseerde ik mij pas dat het spitsuur was en dat het weekend begon. Er waren vijf en twintig loketten met voor elk een rij van zo'n dertig chinezen. Uiteindelijk viel het mee, na twintig minuten was ik aan de beurt. Ik had de vroege trein van tien uur, half elf willen hebben, maar die was al vol. Ik kon nog wel een "harde zit" krijgen, maar daar zijn de stoelen erg smal en om nou vier uur zo krap te zitten, daar had ik geen zin in. Dus pas een trein om tien voor half twee, dat was dan wel een exprestrein die maar één stop onderweg had, met een reistijd van maar twee en een half uur.

Zaterdag ben ik met mijn lerares en haar partner Mark naar een drakenboot festival geweest. Prachtig mooi weer, maar het woei alleen erg hard. Het studiecentrum van haar vriend nam met een boot deel aan deze drakenbootrace. En ook daar in het park wemelde het weer van de chinezen, maar nu zag ik ook veel buitenlanders. Een heleboel buitenlandse bedrijven hier in Nanjing deden met een boot mee aan deze race, waaronder ook mijn vroegere werkgever DSM. Bekende oranje shirts met het rood,wit,blauwe vlaggetje erop.

De roeiers, voor de helft Chinezen de andere helft Nederlanders, hadden op hun blote bovenlijf de karakters van het drakenboot roeien laten schilderen.

Deze race wordt in Nanjing gehouden ter ere van een beroemde dichter, die hier in de Yangtze rivier is verdrongen.

Een drakenbootrace is een wedstrijd tussen ranke smalle vaartuigen, voorkant een drakenkop, achterzijde de staart. Er zitten zestien roeiers in, twee aan twee, en er moeten minimaal vier vrouwen in zitten. Iedereen heeft een korte peddel aan een zijde van de boot. Achterin zit de stuurman met een peddel als roer. Voorin staat een grote drum, waarop door de voorman met twee houten stokken het ritme wordt aangegeven. Hij kan de snelheid tegen het eind opvoeren, zo er nog fut in de roeiers zit, om een eindspurt te nemen. Elke winnaar van een serie gaat over naar een tweede ronde en dan een finale.

Je hoort ook echt langs de kant de drummers tegen het eind steeds sneller gaan slaan en je ziet de roeiers dan steeds kortere slagen maken. En de supporters van elk team staan zich dan langs de kant schor te schreeuwen. Aansluitend zijn we met zes personen een speciale lunch gaan nuttigen die bij dit festival hoort, je eet dan Jiaozi, verder hele lekkere dumplings en meer bijzondere lekkere gerechten, heel veel variatie. En toen de rekening kwam betaalde ieder slechts veertien Yuan, dat is 1,40 euro. Zo dit was dan de laatste activiteit in Nanjing die ik bezocht.

Maandag negenentwintig mei hoop ik s'morgens vanuit Shanghai naar Guilin in het zuiden te vliegen, een vlucht van ongeveer drie uur. Daarna moet ik daar ter plaatse een hotel en allerlei tochten of vervoer regelen, ik zie wel. Voor vier juni heb ik al een vliegticket gereserveerd voor een vlucht van Guilin naar Chongqing. Daar ga ik 's avonds aan boord van een cruiseschip voor een tocht van twee en een halve dag over de rivier de Yangtze naar de drie Klovendam die in aanbouw is. Op zeven juni hoop ik

dan van Yichang, het eindpunt van de cruise terug te vliegen naar Shanghai en blijf daar dan tot zaterdagochtend tien juni. Vandaar vlieg ik naar Schiphol om daar zaterdagmiddag rond vier uur 's middags aan te komen. Maar dat ligt allemaal nog voor me.

Misschien iets voor de aardrijkskunde freaken om deze plaatsen op de kaart op te zoeken.

Wat betreft mijn verblijf in Nanjing neem ik afscheid van jullie. Ik hoop dat ik niet te langdradig ben geweest en dat jullie mijn pennenvruchten hebben gewaardeerd. Het was voor mij een goede gelegenheid om alle dingen die ik heb meegemaakt vast te leggen. Als je samen met iemand reist kun je daar over praten en napraten. Nu moest ik dat tegen de muren doen, daarom leek mij een verhaal schrijven veel beter.

Als het mogelijk blijkt om onderweg ergens nog een verhaal te schrijven zal ik dat zeker doen.

Voor nu, bedankt voor jullie tijd om het te lezen. Een goed weekend en tot ziens.

Groetjes,
Henk